

POLITIET

Arbeids og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019, dep.
0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
2009 05150

Dato
06.10.09

Høringsuttalelse – Endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven med forskrifter og utlendingsforskriften.

1. Innledning

Vi viser til Politidirektoratets oversendelse av ovennevnte høring.

Høringen gjelder utvidelser og endringer av ordningen med introduksjonsprogram og norskopplæring, med blant annet innføring av obligatoriske norsk- og statsborgerskapsprøver. Det er videre foreslått innført et nytt oppholdsbevis.

Nedenfor følger våre merknader til de enkelte punktene i høringen. Vi har valgt å kommentere forslagene som særlig angår politiets arbeid og politiets saksforberedelse i forhold til søknader om norsk statsborgerskap. Vi vil derfor ikke berøre innføringen av tilsyn og kontrollplikt for ordningene i introduksjonsloven, eller innføring av fedrekvote i permisjon for deltagere i introduksjonsprogram.

Merknadene viser til samme nummerinndeling som i høringsforslaget. Vi har ingen merknader utover de følgende.

2. Introduksjonsprogram for personer som uten å ha søkt asyl får tillatelse på grunnlag av urimelige vanskeligheter ved retur til hjemlandet etter samlivsbrudd, mishandling i familieforhold eller på grunnlag av at ekteskapet er kjent ugyldig på grunn av tvang.

Oslo politidistrikt støtter forslaget om at søkere som nevnt ovenfor som får en tillatelse etter utlendingsforskriften § 21 sjette ledd bør omfattes av introduksjonsprogrammet. Det bør imidlertid bemerkes at det allerede forekommer søknader på dette grunnlaget hvor det egentlig ikke forekommer sterke menneskelige hensyn eller annen særlig tilknytning til riket. En innføring av en slik økonomisk gunstig støtteordning i tillegg vil kunne medføre et økt antall grunnløse søknader. Vi må ikke skape en situasjon hvor det bare er å sikre seg en tillatelse i riket på familiegjenforening, for så å skille seg når man ankommer riket og deretter bli sikret en fremtid i Norge med livsopphold dekket. Det presiseres at søkere med

reelt behov for en tillatelse etter utlendingsforskriften § 21 sjettede ledd, er i en sårbar situasjon og bør få styrket mulighetene til å delta i yrkes- og samfunnslivet på sikt.

3. Innføring av obligatorisk avsluttende prøve i norsk og samfunnskunnskap

Oslo politidistrikt stiller seg positiv til at det skal innføres obligatoriske avsluttende prøver i norsk og samfunnskunnskap. Det fremgår ikke klart av forslaget om det i første omgang kun skal innføres norskprøve, eller om det vil bli innført en prøve i samfunnskunnskap også. En avsluttende prøve gir et mål for kursdeltagelsen, og noe å strekke seg etter. Det bemerkes imidlertid at mange nok vil velge prøven som er lettest å bestå da vi opplever at fokuset blant søkerne er stort på å oppnå bosettingstillatelse og statsborgerskap snarest mulig. Det bør derfor vektlegges at norskprøve 3 vil gi best muligheter i arbeidslivet.

4. Utvidelse av omfanget av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Oslo politidistrikt er positiv til en utvidelse av retten og plikten til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Som nevnt i høringsforslaget punkt 4.2 og 4.3 erfarer også vi i førstelinje gjennom vårt møte med søkerne at 300 timer norskopplæring ikke er nok for de fleste deltakerne.

5. Endring av vilkår for statsborgerskap

Oslo politidistrikt ønsker innledningsvis å bemerke at en stor del av søkerne nok ikke er så opptatt av det å slutte seg til grunnleggende verdier som det politiske fellesskapet bygger på og demokrati og felles politiske spilleregler. Deres motiv for å søke om norsk statsborgerskap er å få ”rødt pass” hvilket gjør det enklere for dem å reise. Økt opplæring i norsk og samfunnskunnskap samt prøving av søkeres kunnskaper om norsk språk og samfunnsniv vil imidlertid bidra til økt innsikt hos søkerne, og kanskje medføre en bevisstgjøring også på andre goder ved å få et norsk statsborgerskap. Vi vil imidlertid stille spørsmålsteget ved om det at søkere som har gjennomført kurs og bestått norskprøve 2 eller 3 får fritak fra statsborgerprøve ikke på sikt vil overflødiggjøre statsborgerprøven.

Av praktiske hensyn vil vi bemerke at det vil være gunstig av kapasitetshensyn at statsborgerprøvene arrangeres med jevne mellomrom for å unngå store opphopninger av søknader rett etter at statsborgerprøvene er blitt avholdt.

6. Endring av vilkår for bosettingstillatelse

Oslo politidistrikt viser til punkt 4 vedrørende utvidelse av norskopplæring til 600 timer.

Vilkåret for søknad om bosettingstillatelse bør følgelig oppjusteres tilsvarende.

Vi erfarer at overføringen av informasjon fra Nasjonalt introduksjonsregister, NIR, til Datasystemer for utlendings- og flyktningssaker, DUF, ikke fungerer optimalt. I stor grad innhentes derfor skriftlige deltagerbevis i forberedelse av bosettingstillatelses- og statsborgerskapsaker. Det understrekes at elektronisk overføring av slik informasjon er gunstig. Oslo politidistrikt har opplevd forsøk på forfalskning av slike skriftlige deltagerbevis. Systemene må imidlertid utvikles for å tilpasses innføring av de foreslåtte nye reglene, slik at det fremgår av DUF hvorvidt søker har gjennomført norskopplæring etter gammelt regelverk med 300 timer, eller etter det foreslåtte nye regelverket med 600 timer.

9. Innføring av et nytt oppholdsbevis

Oslo politidistrikt har forståelse for problemet ved at personer som gis lovlig opphold i Norge ikke har noen form for legitimasjonsdokumenter. Hensiktsmessighetshensynet må her veies opp mot identitetsspørsmålet. Dersom utlendingsmyndighetene er i tvil om søkerens identitet skal reisebevis og utlendingspass som hovedregel avslås. Dersom man da

skal utstede et oppholdskort på vedkommendes oppgitte identitet som man er i tvil om er ekte, kan man risikere å med dette legitimere en falsk identitet.

Et problem vi har sett hos mange søkere som faktisk har fått innvilget utlendingspass eller reisebevis, er at de i møte med en bank eller postkontor for å skaffe bankkort, eller Statens Veivesen for å få utstedt førerkort, ikke får godkjent passet som legitimasjon. Årsaken til dette er at en del søkere som har søkt asyl ikke har annet bevis på sin identitet enn det de opplyser selv, denne informasjonen blir stemplet inn i reisedokumentet. Dersom det skal fremgå av det foreslåtte oppholdsbeviset at det ikke er en bekreftelse på at innehaverens identitetsopplysninger er riktige, vil ikke et slikt oppholdskort være til hjelp i søkerens etablering og deltagelse i samfunnslivet.

Oslo politidistrikt stiller også spørsmålsteget ved kostnadene ved oppholdsbeviset. Skal søkerne, i likhet med søkere som får utstedt utlendingspass og reisebevis, betale et gebyr i forbindelse med utstedelse av oppholdskortet. Dersom kortet skal være dokumentasjon på søkers grunnlag for opphold i riket, og vise at søker har lovlig opphold, skal nytt kort da utstedes hvert år i forbindelse med søkerens årlige fornyelse av tillatelse ?

Med vennlig hilsen

Hans Halvorsen
visepolitimester

Bjørn Vandvik
politiinspektør

Saksbehandler:
Ane Paaske Løvli
Utlendingsavsnittet 242
Tlf: 22 34 21 49